

De Blasphemia.

qui celebratur in illa die, mortale est; & sic de alijs temporibus iudicandū est.

Quartus modus blasphemandi. Quarto dum de Deo, & sanctis irreuerenter aliqua inhonestā nominantur: vt sit, dum iurant homines, per culum Dei, vel sanctorum, & alia similia pudēda nominando: tunc est peccatū mortale; qñquidem hoc non est iurare, id est membrā illa in testimoniu afferre: sed vituperijs Deum, & sanctos sordidare.

C. sanctorum. Quinto, dum Deo, & sanctis aliqua vera, & honesta acribuntur, tñ cum magna irreuerentia: qñ sit dum iurant homines per corpus, caput, vel sanguinem Dei aut sanctorum: verum circa hæc homo tripliciter se habere potest; & primo respectu Dei, si nominando ista membra ea Deo attribueret, ut Deus est, circa Deitatem errorem induceret; & esset blasphemia primæ speciei hereticalis; si autem illa ei attribueret, vt Deo humanos, nō esset error, omnia enim hec de Deo in quantum homo, dici possunt, verum si de Deo in quantum homo, & sanctis cū magna irreuerentia diceret, esset peccatum mortale; si vero simpliciter iurando conscientia erronea faceret esse mortale; dū ita dicēdo crederet esse blasphemare, si denique sine his circumstantijs proferentur, nō esset blasphemare, sed iurare tantum; qñ si fit cum veritate non est peccatum, saltē mortale.

Quintus modus blasphemandi. Contra hoc arguitur, 2.2.q.1.cap. Clericum prohibetur Clericis iurare per creaturas, sub acerrima pena, & sequenti cap. dicitur, si quis per capillum Dei, vel per caput, iurauerit, blasphemia est; & si est Clericus deponatur, ergo quomodounque per membra Dei iuratur, erit mortale. Ad hoc dicitur, quod tempore, quo Canon illi fuit conditus, Christiani uiuebant inter infideles; qui creaturas alias, ut Deos habebant; ut Solem, Lunam, Mercurium, & similia, unde per eos iurantes, Deos attestabantur, & ideo Clericis, talis iuratio, pertinens ad infidelitatem, eorum habitum deturpans, prohibebatur. Quo ad alii can. si quis dicitur, quod talis modus iurandi inducebat errorem, intelligendo Deum, vt Deum habere caput, & capillos; ideo Pius Papa hoc prohibuit. sed de hoc latius in tertia parte, in materia iuramenti.

Nota. Nota hic, quod Caietanus. 2.2.q.13.artic. 1. ait, hos quinque modos blasphemandi non differre specie; vnde confessari varietatem blasphemandi inquirere non debent, pro diuersitate specifica: sed pro maiori, vel minori grauitate iudicanda. Si hoc esset verum, queretur, hanc grauitatem varietatem, necessariam confiteri, non esse; nam, vi in cap. de circumstantijs, ex mente. D.Tho. dicitur, circumstantias, quantumcumque agrauantes, si speciem peccati non mutant, necessario confiteri non tenemur: sed nemo ait, blasphemie circumstantiam hereticalem non esse necessario explicandam, vt liquet iudicio: ideo dico, saltē primū, & secundum modum differre specie a reliquis. Et omnes prædicti modi blasphemandi dupliciter fieri possunt, scilicet corde, dum homo interius huiusmodi contra Deum, vel sanctos cogitat, & ore, dum, quod mente concepit, extra euomit.

Blasphemia est peccatum mortale per se. Peccatum hoc, suo genere, est mortale; quia charitati Dei repugnat, sua diuinæ bonitati derogando, vt dictū est: potest esse veniale, ex surreptione, & repentino actu: quando scilicet sine deliberatione procederet. Sed nota qñ actus repentinus solummodo non sufficit, ait D.Thom. quo syp.art.2.in responsione ad tertium arg. potest enim aliquis, ex repentina passione, ad blasphemandum moueri, quæ, cum non sit tanta, aduertet se blasphemare: quia cognoscet verborū significata, quod esse non potest, sine aliquali deliberatione: ideo nō excusat a mortali, siue nec ille, qui aliquem, iuxta se sedentem, ex subito motu ira, occideret. Sed, si dum blasphemat, quod dicat, non aduertit, nec verborum sensus cognoscit, quod accidere potest pluribus modis, vel ex repentino impetu passionis insurgentis, mentem perturbatis, ita, ut non consideret quid dicat: & tunc si præuenit iudiciū rationis, erit peccatum veniale, vel nullū, vbi enim delibe-